

УДК 32.019.51

МІФОЛОГІЗАЦІЯ МАСОВОЇ СВІДОМОСТІ ПІД ЧАС ПОЛІТИЧНОЇ КРИЗИ

Наталія Пробийгорова

*Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля,
навчально-науковий інститут праці та соціальних технологій,
кафедра політології та міжнародних відносин,
квартал Молодіжний, 91034, м. Луганськ, Україна
e-mail: nataprob@mail.ru*

Проаналізовано процес міфологізації особистості у період політичної кризи суспільства. Розглянуто механізм впливу політичного міфу на політичний вибір особистості.

Ключові слова: політичний міф, очікування, міфологізація, політична криза, функції політичного міфу

В умовах модернізації суспільства, виробництва і впровадження нових технологій збільшується мобільність населення, розширюється комунікативний простір, ускладнюються суспільно-політичні взаємозв'язки, з'являється потреба у формуванні людини нової передової культури. У наслідок цього зростає споживання знань. Незважаючи на поширення інформації, що циркулює в соціумі на сучасному етапі, роль політичної міфотворчості зростає, даючи змогу політичному міфу поставати невід'ємною частиною політики.

Як засвідчує практика, важливі значення міфи набувають під час політичної кризи суспільства. Зауважимо, що проблемі міфологізації сучасної політичної свідомості присвячено небагато наукових праць. Так, це філософські розвідки Е. Кассіра "Міф про державу" [7], К. Хюбнера "Істина міфу" [16] та Р. Барта "Міфологія" [1]. Вони досліджують природу та сутнісні риси міфологічної свідомості. Інша філософська школа, зокрема психоаналітики, яку представляють З. Фрейд і К. Юнг, акцентують на несвідомому в міфах. Містичний характер міфів розглядає французький етнограф Л. Леві-Брюль. Його опонент структураліст К. Леві-Стросс доводить, що міфологічне мислення є розумовим, метафоричним та бріколажним, тобто має на увазі використання вже готових елементів [9].

Серед вітчизняних дослідників, котрі вивчали проблему розвитку політичного міфу, вирізняється дисертаційне дослідження Д. Усова "Міфологізація свідомості в сучасному суспільстві" [15]. Тут автор доходить висновку стосовно особливої ролі політичного міфу в суспільній свідомості. До фундаментальних праць у вітчизняній науці належить монографія Ю. Шайгородського "Політика: взаємодія реальності і міфу" [18], де проаналізовано теоретичні, методологічні й практичні аспекти політики кризь призму взаємодії наукових і міфологічних її складових, а також сутність політичного міфу, його роль у формуванні політичної свідомості й політичного буття. Окремі аспекти міфотворчості висвітлювали М. Еліаде, О. Донченко та Ю. Романенко, О. Яцунська, С. Кара-Мурза, Т. Рассадіна, С. Лебедева, О. Макарова, Д. Усов, П. Гуревич та інші вчені досліджували такий феномен, як

архетипи покладені в основу міфів. Попри розгляд міфу в різних наукових напрямках, самим вивченням політичного міфу – одного з чинників політичного формування політичної свідомості особистості – науковці, в тому числі й вітчизняні, цікавилися небагато. Усі вони дотримувалися думки, що Україна, отримавши незалежність, упродовж понад два десятиріччя, намагається витворити нову національну міфологію, яка повинна стати інструментом інтеграції українського суспільства. Однак нерозв'язані питання, що існували й раніше, зокрема, процес міфологізації особистості у період політичної кризи, сьогодні є найактуальнішими. Тому, завдання нашої статті – аналіз природи, функцій і специфіки політичних міфів у кризовий період.

Термін "міф" сучасна наука розглядає в найрізноманітніших смислових контекстах. Його визначення багатомірні, а похідне від нього поняття "політичний міф" – узагалі багатоманітне. Характеризуючи цю дефініцію, почнемо розгляд поняття "політичний міф" у вигляді специфічної форми традиційного міфу. Політичний міф можна означити як архетипічну конструкцію, що обґрунтовує наявність певної політичної системи, а також особливої ролі групи, чи особистості в цій системі. У кризових ситуаціях суспільство може через міф відновити зруйновану картину світу й сприяти її формуванню у новому вигляді. Політичний міф відображає головні своєрідності традиційного міфу – символічність, концептуальність, системність, героїзація лідерів, міфологізація історичної дійсності, просторово-часові координати, дихотомія добра та зла, анонімність мифотворця.

Важлива ознака політичного міфу – його символічний характер. Дослідник Д. Іванов у монографії "Віртуалізація суспільства" влучно зазначає: сьогодні ми живемо в епоху політики образів, коли відбувається конкуренція не ідей, а створених іміджів [6].

Зазначимо, що чимало сучасних учасників звертають увагу на надмірну міфологізацію політичного та духовного життя українського суспільства. Наприклад, небезпідставне твердження Е. Кассіра: "Відкрите й урочисте утвердження на престолі міфу – відмітна риса політичного мислення у двадцятому столітті" [7, с. 188].

Відомий, вітчизняний науковець М. Головатий вважає: маси діють у своїй основі спонтанно, а не штучно організовано. Для такої діяльності вони мають бути підготовленими, відповідно згуртованими та консолідованими. Причому істотного значення набувають "несвідомі механізми людського сприйняття" [4, с. 55]. Річ у тому, що маси переважно характеризуються і діють не внаслідок наявності спільного інтересу, а радше під впливом відповідного емоційного стану, який і згуртовує людей для спільних дій.

Ми дотримуємося думки що, маси самі собою зрушитися з місця не зможуть, доки не спрацює своєрідний внутрішній механізм їхньої консолідації. Вони бездіятимуть доки їх не очолять лідери, котрі захоплені ідеєю. Проте, необхідно, аби ця ідея оформилась і захопила маси, тоді сама ідея відобразить зміст колективного несвідомого. Інакше кажучи, повинні спрацювати мотиватори, які становлять процес формування символічних образів влади та держави, творення різноманітних оповідей та легенд. Масова свідомість потребує спрощення складної картини політичних процесів, що відбуваються у суспільстві, тобто заповнення

міфологічними схемами, ґрунтованими на архетипових конструкціях колективного несвідомого. Процес міфологізації є нині важливою рисою мислення сучасної людини.

Контекст одноманітності масового життя все менше потребує від людини абстрактних розумових зусиль, Сама його психологія складається з дії обмеженого кола соціальних міфів. Прагнення зрозуміти і пояснити світ стає в цій ситуації своєрідною міфологічною акцією, породжуючи нові міфологеми, котрі задаються суспільством [13, с. 201–216]. Концепція міфу твориться навколо певної основної ідеї. Ця міфоідея підпорядковує собі всю систему ритуалів, гасел, політичних, етнічних і соціальних стереотипів. Політична міфологія фокусується в архетипічному образі надлюдини – реальної людини, яку суспільна свідомість наділяє властивостями, що значно перевершують людську обмеженість, дають йому могутність для реалізації бажаного.

Природу політичних міфів розкривають їхні функції. Міф має складну, багатогранну природу, тому може виконувати низку вагомих функцій і на суспільному, і на індивідуальному рівнях. Так, С. Глазунова виокремлює такі основні функції міфу:

1. На суспільному рівні:

– соціально-організаційна; або інтегративна, політичний міф координує дії членів суспільства, дає змогу інтегрувати їх, регулюючи у такий спосіб життєдіяльність людської спільноти;

– пізнавальна; політичний міф виникає у вигляді способу пояснення й осмислення соціально-політичного світу там, де людині не вистачає знань;

– об'єктивуюча; у політичних міфах віддзеркалюються уявлення, потреби, бажання, цінності, надії та сподівання і окремих персоналій, здатних впливати на соціально-політичні процеси, і спільноти загалом;

– нормативно-політична; міф транслює та навіює певні задані моделі соціальної поведінки.

2. На індивідуальному рівні:

– пізнавальна; це чуттєвий, синкретичний, образний спосіб осмислення і пояснення складної та незрозумілої дійсності; політичний міф виникає там, де існує серйозна нестача знань про світ;

– аксіологічна; політичний міф, як уже зазначалося, є носієм очікувань, потреб, надій і суспільства узагалі й індивіда.

Міфологічні образи, будучи співзвучними до цінностей та очікувань окремої людини, взаємодітимуть з ними, спрямовуючи поведінку до певних цілей та нормуючи її [3]. Сучасний учений, М. Головатий визначає такі функції міфу: експлікативну (роз'яснювальна); апологетичну (виправдання існуючого порядку); маніпулятивну (маніпулювання свідомістю людини, групи, мас) [4, с. 41]. На нашу думку, пізнавальна функція міфу покликана так сконструювати політичну реальність, щоб усі наступні події могли вільно й переконливо розміститися в понятійній матриці, яка утворилася. У наслідок діяння функції, процес політичної міфології має своєрідний механізм управління людьми. Завдяки міфу люди не бояться, а щиро й глибоко вірять у необхідність і справедливість тієї чи іншої політики. Причому міф виконує помітну роль у легітимізації влади. Тому замах на основні політичні міфи

кожної держави – це замах на засади легітимності існуючого режиму та здійснюваної політики.

Компенсаторна функція міфу останнім часом, постає як засіб заміщення і заповнення у свідомості особистості інформації, що їй не вистачає. Інакше кажучи, політичний міф ніби захищає людину від зіткнення із жорстокою дійсністю, дає змогу відчувати, хоч і ненадовго, стан психологічного комфорту. Людина відходить від психологічних травм і потрясінь.

Нормативно-регулятивна функція політичного міфу спрямована на виправдання та зміцнення існуючих ритуалів і норм, котрі організують політичне життя суспільства. Види ритуалу відповідають мети його здійснення. Політичний ритуал, який офіційно виконують легітимні посадовці має завдання – сформулювати єдність суспільства, стали державним ритуалом, що відтворюється в символічних діях національно-політичної міфології. Тому аксіологічна функція міфу розкриває його ціннісну ієрархію, оцінює явища, взаємини людини і довкілля, а також визначає міру політичності суспільства. З аксіологічною тісно пов'язана теологічна функція міфу, яка відображає історичні цілі й завдання племені, нації, народу, дає певну картину минулого, що конструє майбутнє.

Мобілізаційна функція політичного міфу сприяє утвердженню віри людини в колективні дії. Емоційно-діяльнісна основа політичного міфу відкидає усі особисті міркування людини. Індивід цілковито віддається владі міфу. Тому тоді, коли руйнується міф, руйнується особисте й соціальне буття. Як стверджує О. Шестопал, політичний міф – це засіб, що абсолютно не відбиваючи реальність, впливає на поведінку нації, її уряду та громадян [20, с. 209].

Окрім того, міф виконує трансляційну функцію. Відомий дослідник М. Еліаде констатував: визначальне значення міфу полягає у переданні громадського досвіду з покоління в покоління, у встановленні парадигм поведінки в соціальній групі організації основ суспільної свідомості. Індивідуум залучається до витоків історії конкретного суспільства, надихається надприродними діяннями своїх богів і героїв. Так підсвідомо відбувається самоідентифікація людини стосовно сім'ї, держави, нації [21, с. 27]. Віра у політичні міфи дає змогу людям зрозуміти невідоме, віддалене минуле або й сьогодення. Їх використовують також з метою мобілізації значної кількості людей на певні дії, скажімо, на підтримку непопулярних політичних рішень, влади й навіть антинародних політичних режимів.

Міф містить і розкриває символічний світ вірувань, уявлень людини, її фантазій, цінностей та норм поведінки. Окрім того, міф – інструмент виміру взаємин людини й природи. Як невід'ємна складова, найдосконаліший витвір природи людина взаємодіє з природним середовищем. Причому вона реагує на міфи, або сприймаючи їх, аби ні. Інакше кажучи, міф є специфічною формою впорядкування уявлень людини про природу і суспільство [4, с. 20].

У процесі розгляду політичної міфотворчості, виникає запитання про реалізування створеного міфу, механізми його втілення у політичне життя суспільства.

На нашу думку, до механізмів упровадження політичного міфу належить виборчий процес. Яскравий приклад сьогодення – країни пострадянського простору. На початку ХХІ ст. майже у всіх таких країнах відбулися "кольорові" революції, котрі

значно відрізняються від "оксамитових" революцій 1989 р., що відбувалися в інших соціально-політичних умовах – в умовах посткомунізму. Один із міфів, створений у цих країнах, – загальний привід посткомуністичних революцій.

В Україні вибори ХХІ ст. викликали до життя велику кількість політичних міфів, котрі впливають на свідомість населення. Так, один із міфів, що суттєво позначився на розвитку політичних подій у державі, це, як стверджував Ю. Шайгородський – міф про сформовану партійну систему, спроможну делегувати представників для управління державою. Міфічна партійна система, точніше – велика "безсистемна" кількість політичних партій, з одного боку, не стала уособленням суспільних інтересів чи інтересів окремих верств населення. З іншого – партії, переможниці виборчих перегонів, отримали реальну владу не лише в центрі, а й на місцях.

Захищаючи інтереси певних бізнес структур стосовно перерозподілу власності й сфер економічного впливу, партійна влада постійно намагається перенести бізнес-конфлікти на політику. Крім того, у ці конфлікти втягується все суспільство [18, с.61–62].

В Україні таких міфів надто багато. Це, скажімо, міфи про: чемпіонат "Євро-2012", що об'єднає зусилля українців та влади у розбудові економічної та соціальної інфраструктури; професійну армію; "закон один для всіх"; можливість "поліпшення життя вже сьогодні"; неоліберальну стратегію розвитку держави; "євроінтеграцію вже найближчим часом"; "газову трубу" як аргумент у системі надійного енергозабезпечення; те, що "завдяки" нерозвинутості фондового ринку наша країна не зазнає економічної кризи; ВТО та конкурентоспроможність українських товарів на зовнішніх ринках; дієву й ефективну владу в Україні [13]. Загалом перелік сталих міфів у соціокультурному середовищі дуже великий.

Наприклад, за чудово виготовленим рекламним іміджем виборцеві важко розрізнити справжні ділові й моральні якості кандидатів, визначити їхні політичні позиції. Така рекламно-маніпулятивна діяльність перетворює вибір громадян замість вільного свідомого рішення на формальний акт, задалегідь запрограмований професіоналами з формування масової свідомості. Політичний вибір у широкому електоральному просторі не може бути суто раціональним, продуманим і виваженим. Опора на міфологічні засади свідомості, колективне підсвідоме часто робить його інтуїтивно-вибірковим, чуттєво забарвленим, таким, що не досягається розумом.

У виборчих кампаніях широко використовують атрибуцію, формування образів та понять, психологічні асоціації, прийоми створення ефекту переваги й переваг. Як уже зазначалося раніше, сучасні політичні міфи становлять серйозний політичний інструмент приходу до влади. Вони ґрунтовані на реальних проблемах, котрі народу так чи інакше потрібно вирішувати. Виникла ціла індустрія, яка спеціалізується на забезпеченні суспільства прийнятних версій ідеального світу та моделей поведінки, необхідних для його досягнення. Реклама постає своєрідним взірцем – подібністю соціальної дійсності, що твориться в уяві людини замість реального знання та переконань [12].

Політичні ідеали, котрі вироблені суспільною свідомістю конкретного соціуму й існують як узагальнені уявлення про досконалість у політичній сфері життя, зараховують радше до категорії політичних реальних уявлень. Вони лише

віддзеркалюють політичний досвід конкретного суспільства і водночас окреслюють загальні контури способу життя, який би хотіли наслідувати більшість громадян.

Систему політичних переконань людини, що фахово не займається політикою, можна розглядати як продукт, вироблений політичною елітою. Індивід отримує цей продукт (або його нав'язують), і він вводиться до системи переконань людини у вигляді політичної ідеології в зв'язку з потребою індивіда як громадянина брати участь у прийнятті певних політичних рішень.

Отже, руйнування існуючих і становлення нових політичних міфів – не послідовний, а паралельний процес і може потребувати тривалого періоду або відбутися миттєво. Політичний міф, його дієвість обмежена у просторі й часі. Штучний, цілеспрямовано сконструйований політичний міф, майстерно вмонтований у сучасність, не лише може виявити виняткову життєздатність і проіснувати тривалий час, а й стати ядром кристалізації міфотворчої активності мас, що згодом зафіксує історія. Результати міфотворчості матимуть позитивні, й негативні наслідки для суспільства. В останньому випадку суспільство залучає механізми деміфологізації, котрі на теоретичному рівні розгораються через раціоналізацію дійсності, а на практичному – представлені різноманітними поведінковими реакціями, зокрема гумором (і його формами) та соціально-політичним хеппенінгом. Проте остаточна руйнація міфу неможлива в тому сенсі, що міфічна структура зберігається і набуває нового змісту залежно від соціокультурної й історичної ситуації, де міф функціонує.

Вагома ознака політичного та й будь-якого іншого міфу полягає в тому, що він принципово – поза історією. Історія поділялася на два періоди: міфологічний час, який відбиває минуле та періодично відтворюється за допомогою ритуалу в сьогоденні, й історичний час, що починається і закінчується сьогоденням. Досліджуючи моделі простору та часу, характерні для міфологічної свідомості, М. Еліаде стверджує: "Через усі покоління проходить червоною ниткою опір конкретному історичному часу і прагнення періодично повертатися до міфологічної першооснови, до "Великого часу" [21, с. 23–26]. В умовах ідентифікаційної кризи історія стає екзистенціальним простором, де особа наново знаходить свою ідентичність, сенс існування, основу для об'єднання зі спільністю. Причому найближча історія асоціюється зазвичай з діями сил зла, котрі нібито перекрутили спочатку "правильний" напрям розвитку, що й призвело до кризи, а "справжня" історія "переноситься все далі в минуле" [21, с. 32–33].

Міфологічний час динамічний. До речі, сьогодення у міфі спрощене, перебуває в запустінні й сприймається у вигляді похідного від минулого та майбутнього. Головна відмінність політичного міфу від простого – його цілераціональний характер. Політичний міф не народжується сам собою, інакше йому не ввійти до конкурентного поля політики. Розглядаючи цілеспрямоване створення міфів з політичною метою Е. Кассірер стверджує: цивілізована людина, незважаючи на занурення у міф, подібно до давньої людини, не може відмовитися від вимог раціональності. Для своєї віри вона шукає ґрунтовну аргументацію [8, с. 153–155]. Філософ зауважує, що раніше міф завжди вважали продуктом деякої несвідомої соціальної діяльності, але тепер міфи створюють люди, котрі діють у край свідомо і "відповідно до плану". Вони знають, що їм потрібно, і прораховують кожен свій крок. З появою цих людей міфам уже не дозволяли розвиватися вільно і стихійно. Нові

політичні міфи – у жодному випадку не дикі плоди багатой уяви. Це вироби, виготовлені надто майстерними та хитрими ремісниками, так би мовити перед нами з'явився міф нового типу, який повністю раціональний.

Отже, Е. Кассіер визначає штучний характер політичних міфів, котрі вирізняються цілеспрямованістю та раціональністю. Можна не погодитися з філософом лише в тому, що міфотворчість – свідомо спрямований процес, але, на нашу думку, елемент стихійності у міфі простежується завжди. І результати цього процесу ніколи не можна до кінця точно передбачити [8, с. 153–155].

Підсумовуючи, зазначимо, що політичний міф – важливий інструмент у політичному житті суспільства. Вибори належать до механізмів, унаслідок яких реалізується той чи інший політичний міф. За суттю нинішній політичний міф є запрограмованим утворенням, що реалізується в сучасній політичній свідомості, завдяки чому й відбувається процес міфологізації масової свідомості особистості. Крім того, політичний міф ґрунтується на архетипічних конструкціях, котрі визначають існування певної політичної системи. Головна роль політичного міфу полягає у відновленні зруйнованого соціального миру та подоланні світоглядної кризи. Політичний міф розкриває систему, що керується такими взаємозалежними і взаємообумовленими тезами, як віра і мета. Кожна варіація політичного міфу перебуває у взаємовідносинах з іншими модифікаціями сьогоденних міфів.

Список використаної літератури

1. *Барт Р.* Мифологии / Р. Барт. – М.: Издание им. Сабашниковых, 1996. – 312 с.
2. *Варій М. Й.* Психологія: навч. посіб. / М. Й. Варій. – 2-ге вид.. – К.: Центр учбової л-ри, 2009. – 288 с.
3. *Глазунова С. М.* Політичні міфи як чинник мотивації політичного вибору в контексті інтеграційних процесів в Україні / С.М. Глазунова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ppp/2008_8/03%20-%20Glazunova.htm
4. *Головатий М.Ф.* Політична міфологія: навч. посіб. / М.Ф. Головатий. – К.: МАУП, 2006. – 144 с.
5. *Горський В. С.* Філософія в українській культурі / В.С. Горський. – К.: Центр практ. філософії, 2001. – 240 с.
6. *Іванов Д.В.* Виртуалізація общества / Д.В. Иванов [Електронний ресурс]. – Спб.: Петербург. востоковедение, 2002. – 224 с. – Режим доступа: http://modernlib.ru/books/ivanov_d/virtualizaciya_obschestva/read/
7. *Кассіер Э.* Миф о государстве / Э. Кассіер // Феномен человека: антология. – М.: Высш. шк., 1993. – с. 108–123.
8. *Кассіер Э.* Техника политических мифов / Э. Кассіер // Октябрь. – 1993. – № 7. – с. 153–155.
9. *Леви-Строс К.* Мифологии / К. Леви-Строс. – М.: Университет. книга, 2000. – 406 с.
10. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. Горбатенко; за ред. Ю. Шемшученка, В. Бабкіна, В. Горбатенка – К.: Генеза, 2004. – 736 с.
11. *Полосин В.С.* Миф. Религия. Государство / В.С. Полосин. – М.: Ладомир, 1999. –

- 440 с.
12. *Пробийгорова Н.В.* Концептуальні підходи до визначення категорії "політичний міф" / Н.В.Пробийгорова // Політолог зап.: зб. наук. праць. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. – Вип. 3.– С. 210–219.
 13. *Пробийгорова Н.В.* Феномен міфу в політичному житті сучасних суспільств / Н.В.Пробийгорова // Політолог зап.: зб. наук. праць. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. – Вип. 2.– С. 201-216.
 14. *Резнік О.* Політична самоідентифікація особистості за умов становлення громадянського суспільства / О. Резнік. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2003. – 184 с.
 15. *Усов Д.В.* Міфологізація свідомості в сучасному суспільстві: автореф. дис. ... канд. філос. наук: 09.00.03/Д.В. Усов; НАН України. Ін-т філософії. ім. Г.С. Сковороди. – К., 2002. – 19 с.
 16. *Хюбнер К.* Истина мифа / К. Хюбнер. – М.: Республика, 1996. – 327 с.
 17. *Цуладзе А.* Политическая мифология / А. Цуладзе. – М.: Изд-во "Эксмо", 2003. – 384 с.
 18. *Шайгородський Ю. Ж.* Політика: взаємодія реальності і міфу: монографія / Ю. Ж. Шайгородський; Нац. академія наук України, Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І.Ф. Кураса. – К.: Знання України, 2009. – 400 с.
 19. *Шайгородський Ю. Ж.* Політична міфологія у кризовому суспільстві / Ю.Ж. Шайгородський // Освіта регіону: політологія психологія комунікації. – 2009. – № 1. – С. 61–62.
 20. *Шестопал Е.Б.* Политическая психология: учеб. пособ. / Е.Б. Шестопал. – М. : Инфра, 2002. – 448 с.
 21. *Элиаде М.* Аспекты мифа / М.Элиаде; пер. с франц. – М. : Инвест-ППП, 1996. – 240 с.
 22. *Элиаде М.* Космос и история / М.Элиаде. – М. : Прогресс, 1987. – 312 с.

Стаття надійшла до редколегії 15.04.2014

Прийнята до друку 10.05.2014

MYTHOLOGIZING THE MASS CONSCIOUSNESS DURING THE POLITICAL CRISIS

Nataliia Probygolova

*Volodymyr Dahl East Ukrainian National University,
educational and scientific institute of labour and social technologies
of the chair of political sciences and international relations,
Molodizhnyi kvartal, 91034, Luhansk, Ukraine
e - mail: nataprob@mail.ru*

The article analyzes the mythologizing process of the in the period of political crisis of society, the mechanism of influence of political myth is examined on the political choice of personality.

Keywords: political myth, expectation, the mythologizing process, political crisis, functions of political myth

МИФОЛОГИЗАЦИЯ МАССОВОГО СОЗНАНИЯ ВО ВРЕМЯ ПОЛИТИЧЕСКОГО КРИЗИСА

Наталия Пробийголова

*Восточноукраинский национальный университет имени Владимира Даля,
учебно-научный институт труда и социальных технологий,
кафедра политологии и международных отношений,
квартал Молодежный, 91034, г. Луганск, Украина
e - mail: nataprob@mail.ru*

Анализируется процесс мифологизации личности в период политического кризиса общества. Рассматривается механизм влияния политического мифа на политический выбор личности.

Ключевые слова: политический миф, ожидание, мифологизация, политический кризис, функции политического мифа